

2. Радзіма мая Беларусь [Электронны ресурс]. – Режим доступа: <http://galinaartemenko.livejournal.com/511839.html>. – Дата доступа: 28.10.2017.
3. Блоги и клубы Яндекса [Электронны ресурс]. – Режим доступа: http://clubs.ya.ru/4611686018427388227/replies.xml?item_no=26961&ncrnd=7438
http://clubs.ya.ru/4611686018427388227/replies.xml?item_no=26961&ncrnd=7438. – Дата доступа: 28.10.2017.
4. Культура Гомельщины [Электронны ресурс]. – Режим доступа: <http://gomeloblkultura.by/index.php?newsid=1275>. – Дата доступа: 28.10.2017.
5. Материалы музея «Беларуская хатка» СШ №35 имени Н. А. Волкова г. Гродно.

НАПАЛЕОН ОРДА

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Бабок К.А., студэнтка 4 курса педыятрычнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

Напалеон Матэуш Тадэвуш Орда – беларускі і польскі літаратар і кампазітар, музыкант, мастак, скульптар, педагог.

Нарадзіўся ў радавым маёнтку Варацэвічы Пінскага павета Мінскай губерні (цяпер – вёска ў Іванаўскім раёне Брэсцкай вобласці). Скончыў школу ў Свіслачы. У 1823 годзе паступіў у Віленскі ўніверсітэт, дзе вывучаў матэматыку. Быў арыштаваны за ўдзел у дзейнасці нелегальнага студэнцкага таварыства «Заране». За ўдзел у паўстанні 1831 года ўзнагароджаны крыжам ордэна «Virtuti Militari». Пасля падаўлення паўстання ў 1833 пасяліўся ў Парыжы. Пасябраваў з Адамам Міцкевічам, Фрэдэрыкам Шапэнам. Браў урокі кампазіцыі і гульні на фартэпіяна ў яго і Ферэнца Ліста. З 1833 браў урокі малявання ў студыі Ф. Жэрара. У падарожжах па Францыі, Аўстрыі, Шатландыі, Бельгіі, Галандыі, Іспаніі, Партугаліі, Паўночнай Афрыцы маляваў пейзажы, галоўным чынам гарадскія віды. Аўтар паланэзаў, мазурак, вальсаў, нацюрнаў, “Граматыкі польскай мовы для французаў”, выдаў “Граматыку музыкі” і альбом відаў губерняў Гродзенскай, Віленскай, Мінскай, Ковенскай, Валынскай, Падольскай і Кіеўскай, матэрыял для якога сабраў падчас сваіх падарожжаў.

На кожным малюнку Орды ёсць невялікая дэталёвая нязмушана, нібы незнарок, намаляваныя людзі.

Творчым і жыццёвым крэда мастака былі словы: «Хто хоць жменняй зямлю носіць, той зможа насыпаць гару». Імя мастака і яго творчасць добра вядомыя ў Беларусі і Польшчы. Выдаваліся асобныя альбомы яго малюнкаў, каталогі твораў.

З 1847 дырэктар Італьянскай оперы ў Парыжы да яе закрыцця падчас рэвалюцыі (1848). Прымаў актыўны ўдзел у дзейнасці польскай так званай Вялікай эміграцыі. Пасля таго, як Аляксандр II ў 1856 абвясціў аб амністыі для ўдзельнікаў паўстання, вярнуўся на радзіму. З 1856 жыў у Пінску, затым у 1862 пераехаў на Валынь, быў хатнім настаўнікам у доме генерала Адама Жевускага.

Пачынаючы з 1872 у штогадовых летніх падарожжах сістэматычна наведваў выдатныя месцы Валыні, у 1875-1877 - Беларусі, Літвы, Жмудзі, Ліфляндзі, у 1878-1879 Галіцыі і Усходняй Прусіі, у 1880 - Царства Польскае.

Памёр Напалеон Орда ў Варшаве. Паводле завяшчання яго пахавалі ў Янаве (цяпер Іванава Брэсцкай вобласці) у сямільным склепе.

РУЖАНСКАЯ БРАМА

УА «Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

Баранава А.М., студэнтка 4 курса медыка-псіхалагічнага факультэта

Кафедра рускай і беларускай моў

Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Варанец В.І.

У мінулым годзе расчыніла свае вароты для жыхароў пасёлка і гасцей «Ружанская брама». Абласное свята на тэрыторыі палацавага комплексу праходзіла чацвёрты раз. Варта адзначыць, што мінулы год знамянальны для помніка архітэктуры: з дня ўзвядзення палацавага ансамбля прайшло 410 гадоў. За гэты час ён не аднойчы перажываў заняпады і росквіты. Пасля войнаў і пажараў, якія ў мінулым стагоддзі закранулі магнацкі комплекс, ад архітэктуры засталіся практычна адныя руіны. І нарэшце ў XXI стагоддзі пасля шматлікіх няўдалых спроб адраджэння гістарычнай спадчыны «Ружанскі Версаль», як нярэдка называюць палац у народзе, атрымаў новае жыццё. Услед за стварэннем музея было наладжана і абласное свята, якое аб'ядноўвае праводзіць штогод.

Калі першы год галоўнай падзеяй «брамы» была прэзентацыя дыска «Сапегіяна: кнігазбор роду Сапегаў», то ў мінулым годзе такіх значных мерапрыемстваў не ладзілася. Зрэшты, яно і зразумела: даследчыкам, кааб дасягнуць такіх фундаментальных вынікаў, патрэбны не адзін год. Але не менш уражанняў пакінуў і сам фестываль, які разгарнуўся ва ўнутраным двары палацавага комплексу.

Уменне ствараць сваімі рукамі прыгажосць, якое з пакалення ў пакаленне перадаюць беларусы, прадэманстравалі народныя ўмельцы з розных куткоў Брэстчыны. Прадметы бандарства, ганчарства, вышытыя карціны, мэбля з лазы, упрыгожанні з камянёў... Выстава-кірмаш іх сабрала нямала. Сваёй штодзённай працай адраджаюць гісторыю, захоўваюць традыцыі продкаў, перадаюць навыкі народных рамёстваў і нашы землякі-рамеснікі. Сярод умельцаў і майстроў народных промыслаў Пружаншчыны згадваюць Мікалая Тарасюка,